

ESZTERGOM - BUDAPEST

ŐSZ

H i t • R e m é n y • S z e r e t e t

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye negyedévenként megjelenő lapja

18. évfolyam - 2020 / Tanévkezdés

„Ha az Úr nem építi a házat,
hasztalan fárad az építő.”

Zsolt 127,1

DIGITÁLIS HITÉLET?

ÚJ ENCIKLIKA

ARANYVONAT

Elkezdődött...

Emberemlékezet óta nem volt ilyen nyarunk. Nyár elején végre fellélegeztünk. Mögöttünk volt egy koronavírussal terhelt tavasz, amely üres utcáival, egymást elkerülő, sietős léptű embereivel szinte háborús hangulatot idézett. De a házakon belül sem volt sokkal jobb a helyzet. Az összefértséget adó lehetőség adott ugyan arra, hogy az egy házban vagy családban élők jobban megismerjék egymást, de egyben feszültséget is ébresztett. A járvány erejének csökkenése azonban új reményeket táplált. Az emberek ellepték a parkokat, az erdőket járták és tervezni kezdték a nyarat. Úgy tűnt, hogy vége a rémálomnak.

Most elkezdődött az iskola és a statisztikai adatok egy újabb járványhullám közeledtét jelzik. Mit csináljunk ebben a helyzetben? – kérdezhetjük. Mondjuk azt, hogy az előző hullámot is sikerült kisebb veszteséggel megúsznunk, és ezért komolyan ne is törődjünk vele? Vagy engedjük a félelem kísértésének és húzódjunk vissza, várva, hogy talán ez a veszély is elmúlik egyszer? A keresztény

ember, bízva Isten kegyelmében és egyéni küldetésében, szembe mer nézni a veszélyekkel, sőt, még üzeneteket is ki tud olvasni belőlük.

Az egyik üzenet az lehet, hogy a tudomány, még akkor is, ha képes rendkívüli eredmények elérésére, nem tud megvédeni minket a járványoktól. Ez alázatosságra int minket: Nem vagyunk mindentudók és mindenhatók. A Mindenhatót a természetfeletti világban kell

keresni. Ezért írja Szent Pál apostol: „Ami ott fenn van, arra legyen gondotok.” (Kol 3,1) A másik üzenet pedig az lehet, hogy még jobban össze kell fognunk, Szent II. János Pál pápát idézve „szolidaritást” kell vállalnunk egymásért. Az alázat és a kölcsönös segítségnyújtás adhat lehetőséget arra, hogy Istenhez és egymáshoz is közelebb kerüljünk és az előttünk álló nehéz időszakból megerősödvé jussunk ki.

Beran Ferenc

Fontos, hogy együtt, imádságban reflektáljunk a koronavírus-járvány okozta megrázkódtatásra – hangsúlyozta Erdő Péter bíboros abban a videóüzenetben, amellyel a jövő év őszére halasztott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) előzeteseként kezdődő viedósorozat nézőit köszöntötte. A nagyszabású rendezvény előadójának a világ öt földrészéről érkezett felvételeit a kongresszus eredeti időpontjában, szeptember 13-tól 20-ig naponta tették közzé a NEK YouTube-csatornáján, ahol továbbra is visszanezézhetők. Sajtótájékoztatóján Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök úgy fogalmazott, a felkért tizenegy előadó az egész világ kereszténységét reprezentálja, különböző társadalmi helyzetben élnek, de összeköti őket a közös hitük. Ismeretes: a kongresszust 2021. szeptember 5. és 12. között rendezik meg Budapesten, programja pedig az eredeti tervhez képest kicsit módosul, ám az előadók többségével sikerült egyeztetni – közölte Mohos Gábor.

Nem tervezik a katolikus templomok bezárását a koronavírus-járvány miatt, és egyelőre a nyilvános szentmiséket sem szüneteltetik – tudatta Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára a testület őszi rendes tanácskozása utáni tájékoztatón szeptember 4-én. Ugyanakkor elmondta, folyamatosan konzultálnak a járványügyi szakemberekkel, és az ő javaslataik alapján hozzák majd meg döntéseiket. A biztonsági intézkedések között szerepel továbbra is, hogy a templomokban maradjanak üresek a szenteltvíztartók, a szentmisén és gyónáskor a hívek viseljenek maszkot, kerüljék a kézfogást, kézbe áldozzanak és tartsanak egymástól biztonságos távolságot. A miscikönyv készülő új fordításában a korábban a miatyánk végén szereplő „Köszöntések egymást a béke jelével!” felszólítás helyett az „Egészítődjétek ki szívből egymással!” mondat szerepel – ismertette a titkár. A püspöki kar továbbá arra kéri a híveket, hogy a 2021-es népszámláláskor minél többen adják meg vallási hovatartozásukat.

Erdő Péter bíborost, esztergom-budapesti érseket nevezte ki Ferenc pápa a vatikáni pénzügyekért felelős Gazdasági Tanács egyik új tagjává – jelentette be a Szentszék még augusztusban. Az egyházfő által indított reformok keretében ez a testület felügyeli a vatikáni hivatalok és intézmények gazdasági-pénzügyi tevékenységét. A tizenöt fős, különböző nemzetiségű tagokból álló testület feladata az összes vatikánvárosi hivatal, valamint a Szentszékhez és a Vatikánhoz köthető egyházi intézmények gazdálkodásának a felügyelete. Erdő Péter jelenleg is több vatikáni hivatal tagjaként dolgozik, a 2015-ös rendes püspöki szinóduson is a találkozó előkészítő, koordináló, valamint a záródokumentumot összeállító főrelátorként munkálkodott. Eközben itthon ismét Veres András győri megyés püspököt választotta az MKPK elnökévé, a megbízatás újabb öt évre szól – közölte a testület, amely újra elnökhelyettesé választotta Udvardy György veszprémi érseket. Az Állandó Tanács tagja lett Veres András és Udvardy György mellett Erdő Péter és Székely János szombathelyi megyés püspök.

Rendhagyó szertartás Szent István ünnepén

„Amikor Szent István királyt ünnepeljük, nem csupán a múltra emlékezünk. Hálát adunk Istennek azért, hogy megmaradt István király népe, és kérjük, hogy megújult erővel és reménnyel folytathassuk utunkat. Mert nem céltalanul bolyongunk a történelem útjain. Istennek terve van minden egyes ember életével, de a népek sorsával is” – fogalmazott köszöntőjében Erdő Péter bíboros, prímás az ünnepi szentmise kezdetén. Az augusztus 20-i szertartást ezúttal a koronavírus-fertőzés elleni hatósági korlátozások miatt a Szent István-bazilikában, szigorú egészségügyi szabályok betartása mellett rendezték meg, melyen csak meghívottak vehettek részt, köztük Áder János köztársasági elnök és Orbán Viktor miniszterelnök.

Az esztergom–budapesti érsek hangsúlyozta, első szent királyunk sziklára építette országát és életét. Ez a szikla pedig maga Krisztus, aki ma is itt jár velünk minden elfordulás, minden szétszórtság, érdektelenség és csüggedés ellenére – biztatott a főpásztor, aki szerint ha „lelkünket megöntözi a remény és az isteni kegyelem, akkor csodálatos dolgokra leszünk képesek, akkor áldás lehetünk a többi ember,

de még a körülöttünk lévő világ számára is”. Ennek szellemében Erdő Péter megáldotta az új kenyeret, amelyet két, népviseletbe öltözött fiatal leány hozott az oltárhoz. A szentmise szónoka Kovács Gergely gyulafehérvári érsek volt, aki arról beszélt, hogy Szent István jobb keze, a Szent Jobb „áldó kéz” – szó szerint és szimbolikusan is. A hit, az Istennel való élő kapcsolat teszi képessé a kezet, hogy bármit is tesz, az áldássá váljon – fogalmazott. Szólt arról is, napjainkban, amikor a koronavírus-járvány miatt minden fizikai érintkezéstől tartunk, „még inkább érezzük egy baráti kézfogás jelentőségét”. Segítő kezünket különösen is oda kell nyújtanunk a leginkább rászorulóknak: a védtelen gyerekeknek, az erőtlen idősnek, a magatehetetlen betegnek – fűzte hozzá.

Az érsek szerint Szent István minden bizonyonyal gyakran kulcsolta kezeit imára, nem véletlenül került a fiához, Szent Imre herceghez

írt intelmeiben első helyre a hit megőrzéséről szóló tanítás. „Kulcsoljuk ma mi is imára kezeinket! Mindennap dolgozzunk, cselekedjünk egymásért, nemzetünkért! Tegyük hittel és akkor áldás lesz belőle” – zárta homíliáját Kovács Gergely.

Az ünnepi szentmisén a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola vegyeskara énekelt, vezényelt Sapszon Ferenc, orgonán közreműködött a Szent István-bazilika orgonaművész-kántora, Virágh András Gábor.

Az állami korlátozásoknak megfelelő elővigyázatosság miatt ezúttal a hagyományos Szent Jobb-körmenetre sem kerülhetett sor a szentmise végén, helyette a magyar nemzetért könyörgő liturgiát tartottak. Ennek zárásaként a bíboros a Szent Jobb-ereklyével áldást adott a templomban lévőkre és mindazokra, akik a televízió vagy a rádióon keresztül kapcsolódtak be a rendhagyó ünnepbe.

NID

Elkészült az Aranyvonat

Újraépítették az eredetileg 1938-ban készült, majd a II. világháborúban megsemmisült, úgynevezett Aranyvonat ereklyeszállító kocsiját, amellyel annak idején a Szent Jobbot vitték országos körútra. Abban az évben nagyszabású rendezvényekkel és művészeti alkotásokkal ünnepelte hazánk Szent István halálának 900. évfordulóját és a budapesti eucharisztikus kongresszust.

Az ereklyeszállító díszkocsi rekonstrukcióját a Budakeszi Kultúra Alapítvány kezdeményezte 2010-ben a Magyar Koronaőrök Egyesületével közösen. A kormány 2015-ben karolta fel az ügyet, megbízásából a Magyar Nemzeti Múzeum irányításával a Dunakeszi Járműjavítóban építették újra öt év alatt, az eredetivel megegyezően, de a mai

vasúti közlekedésbiztonsági előírásoknak megfelelően a szerelvényt. A különleges kocsit Szent István ünnepén a budapesti Vasúttörténeti Parkban mutatták be, és ott azóta is megtekinthető.

Woth Imre, a Magyar Koronaőrök Egyesületének elnöke korábban arról beszélt, az óarany színben pompázó aranszerelvény megépítése 1938-ban 3–4 hónapot vett igénybe, a kocsit bizánci stílusban díszítették, az ezüst-, arany- és bíborszín mellett bársonyülések, hangtalanul nyíló üvegajtó és rezgésmentesítő is került bele. „Az Aranyvonat kapcsán számos kérdés felmerült annak idején. A Szent Jobbot szállító kocsi körútja csak akkor valósulhatott meg, amennyiben biztosan nem éri károsodás az ereklyét. A Mű-

szaki Egyetem szakértői ezért lemodellezték az utat, majd lassulásmérőt helyeztek a szerelvénybe. A próbaút a legrosszabb állapotban lévő Vác–Szob útvonalon történt, amit sikeresen kiállt a szerelvény: a vizsgáztató szivarjának hamuja nem esett a földre, így megvalósulhatott a körút” – árult el néhány érdekességet a koronaőrök elnöke.

Szerinte ezt a szerkezetet az egyetem ma is képes lenne reprodukálni, így elvileg elképzelhető, hogy a jövőben a Szent Jobb ismét országjáró körútra induljon a díszes kocsin. Sőt, a nemzetközi forgalmi engedély megszerzésével akár a csíksomlyói búcsúra is eljuthatna. Mindez természetesen csak a járványhelyzet lecsengését követően képzelhető el.

MTI

Hiánypótló kötet az eucharisztikus világkongresszusról

Vándorlásunk társa lett – ezzel a címmel jelent meg egy díszes tanulmánykötet az 1938-ban Budapesten rendezett eucharisztikus világkongresszusról. A kötetet az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye Egyháztörténeti Bizottsága és a Keresztény Múzeum gondozta, szerkesztője és egyik szerzője pedig Hegedűs András egyháztörténész, a Prímási Levéltár igazgatója.

Miután Budapest elnyerte az ideit, majd a koronavírus-járvány miatt a jövő évre halasztott 51. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus rendezésének jogát, sokan fordultak érdeklődéssel a múlt felé. Hiszen az 1938-ban megrendezett 34. világkongresszus a 20. századi magyar katolicizmus egyik legnagyobb szabású rendezvénye volt. A hiánypótló kötet a történettudomány, a művészet- és építészet-történet eszközeivel részletesen bemutatja a

kongresszus rendezvényeit, annak előkészítő és szervező munkálatait, valamint utóhatását. Mindezt eddig soha nem látott szélességű forrásbázisra alapozva teszi, hiszen a tanulmányok tizenöt hazai és külföldi közgyűjtemény anyagából merítenek. A gazdagon illusztrált mű számos eddig kiadatlan vagy kevésbé ismert képet is tartalmaz.

A *Magyar Kurír*nak nyilatkozva Hegedűs András számos érdekességet osztott meg a több mint nyolcvan évvel ezelőtt tartott eseményről. Kiemelte, hogy a kongresszusnak nemcsak lelki, hanem építészeti öröksége is van. Ekkor nyerte el például mai formáját a Hősök tere, és ebben az időben bontottak el a Szent István-bazilika elől két háztömböt,

amelynek következtében kialakult a mai tér szerkezete. A szerző elmondta azt is, hogy itt volt az ideje elosztatni néhány rosszindulatú, sajnos a köztudatban is rögzült tévedést. Így különösen is azt a Gergely Jenő történész által leírt körülményt, amely szerint szomorú fényt vet a kongresszusra, hogy a katolikus püspöki kar tagjai a kongresszus előestéjén, 1938. május 24-én megszavazták az úgynevezett első zsidótörvényt a Parlamentben. Hegedűs szerint ezzel szemben tény: a főpásztorok nem is vettek részt a szavazáson, s bár ezt már korábban is leírták, „olyan részletesen azonban, mint ahogyan a mi könyvünkben, még sehol sem tárgyalták ezt a kérdést”.

MK

Erőt meríteni a múltból – amikor Budapestre figyelt a világ

A koronavírus-járvány miatti kényszerű csúszás, illetve a további bizonytalanság kapcsán érdemes felidézni: 1938-ban Magyarország és Budapest csodálatos házigazdája volt a rendezvénynek. Erről tanúskodtak a kongresszus után küldött táviratok, köszönőlevelek is.

Magával ragadó látvány lehetett, amikor a nyitórendezvény napján, késő délután harangszóra indult a papság menete a Vajdahunyad várától a Hősök terére. A szerzetesrendek, világi papság, kanonokok, apátok, prépostok után 190 püspök és 37 érsek vonult az ünnepség helyszínére. A kardinálisok élén a házigazda Serédi Jusztinián hercegprímás haladt. A hívek térdelve fogadták az egyházfő küldöttét, Eugenio Pacelli bíborost és az általa közvetített pápai áldást.

A feszült történelmi helyzetben különös jelentősége volt a katolikus világeseménynek. Az előkészítést ugyanis beárnyékolta, hogy a náci Németország 1938 tavaszán megszállta Ausztriát. Hitler politikáját, ahogy a kommu-

nista eszméket is, a Vatikán több alkalommal elítélte. A német politikai vezetés nem nézte jó szemmel a hívek részvételét a katolikus világtalálkozón, sőt, gyakorlatilag megtiltotta, hogy a német és osztrák hívek bekapcsolódhassanak az Eucharisztia közös ünnepébe. De mi volt mégis az 1938-as kongresszus sikerének titka? A következő budapesti esemény hivatalos honlapján elérhető összefoglaló szerint a nagyszerű szervezés, a lelki felkészülés mélysége, az esemény mögötti nemzeti egység. Pedig kihívásból akadt bőven, a számok önmagukért beszélnek. Legalább 100 ezer ember szállását kellett biztosítani, miközben alig 10 ezer szállodai és panziós férőhely állt rendelkezésre. A csoportos zárandokszállások kialakítása mellett 37 ezer budapesti magánlakásban ajánlottak fel szobát, fekhelyet a vendégeknek. Ezeket egyesével megtekintették a szervezőbizottság illetékesei.

A MÁV szűkös járműkapacitása ellenére is fennakadások nélkül biztosította a menet-

rendszerű vonatokkal 50 ezer fő utazását, valamint fogadta a külföldről érkező 70 külvonatot is. A programokról, közlekedési információkról közel 900 ezer példányban nyomtattak füzetecskét.

Az előkészület folyamán magukat a szervezőket is meglepte, hogy micsoda igény jelentkezett a csoportkonferenciákra a gyárakban dolgozók körében is. A Ganz Villamosgyárban 2600-an vettek részt a felkészítésen. Az üzem igazgatósága 15 ezer villamosjegy, 3000 énekfüzet és 3000 kongresszusi jelvény megvásárlásával támogatta a résztvevőket.

Magyarország kivívta a világ csodálatát, jó érzékkel tudta megmutatni évezredek hagyományait, történelmét, ugyanakkor a hangosítás, a szervezés és a tömegtájékoztató területén a korszak legújabb megoldásait vonultatta fel. Hívek tízezrei most azért fohászkodnak, hogy ez így legyen 2021-ben, a szeptember 5. és 12. közötti következő találkozó is.

Digitális hitélet?

A világvárvány kitörésekor Pietro Parolin bíboros államtitkár egy, a *Vatican News*nak adott interjújában a szolidaritás fontosságáról beszélt. Találón fogalmazott, amikor azt mondta, ha a járvány ideje alatt elhagyjuk az embereket, akkor annak megszűntével majd ők fognak elhagyni minket. Szavai akkor sokunkat megérintettek. Érezni kezdtük annak fontosságát, hogy a templomainkban lehetlenné váló közösségi istentiszteletek helyett más csatornákat kell találnunk a közös imára és a templomi közösségeinkkel való kapcsolatot megtartására. Buzdítottuk volna a ránk bízott keresztényeket magánimádságuk megújítására, de még e buzdítás közlésére sem voltak megfelelő csatornáink. Amikor az első szentmise-közvetítéseket és online imádságokat előkészítettük, akkor egy belső felelősségérzet, egy missziós tűz és az apostoli gondoskodás lelkülete hatott át bennünket. Nem volt benne gyakorlatunk. Mi papok legtöbbször még soha nem vetjük fel a szentmiséinket. Nem voltak meg a megfelelő technikai eszközeink, de igazán a kamerák előtt, az üres templomoknak misézve sem nagyon találtuk a helyünket. Nekem személy szerint a családtagjaim segítettek a legtöbbet, amikor jelezték, hogy rendszeresen követik a közvetítéseimet: tudtam, hogy ott vannak a képernyők előtt, ezért nem egy üres templomnak beszélek, hanem azoknak, akiket szeretek. Így találtunk rá – úgy hiszem, sikerrel – az üzenet átadásának különböző csatornáira, a szentmisék közvetítésére, a videóüzenetek készítésére vagy a vlogok hangulatára.

Russell Moore, a *Southern Baptist Convention*, az Egyesült Államok legnagyobb baptista közösségének vezetője fogalmazott akkoriban így a *New York Times* hasábjain: „A járvány meg fog minket változtatni: az életünket, a gazdaságunkat, a kultúránkat és egyáltalán a prioritásainkat. Ez elkerülhetetlen. Egy nap unokáinknak majd arról fogunk mesélni, hogy hogyan éltünk a »nagy járvány« idején.” És igaza volt: történelmi időket éltünk át. Mindannyian az otthonainkba zárva kerestük a találkozást és a közös ima lehetőségét. A március 27-én, az üres Szent Péter téren tartott imádságban Ferenc pápa a viharos Genézreti tavon hánykolódó halászhajó képét idézte elénk: „Mindannyian ugyanabban a hajóban vagyunk a viharos vizeken. Meg kell erősítenünk egymást.” A szemerkélő esőben a téren egyedül imá-

kozó pápa arra emlékeztetett bennünket, hogy pusztán a magunk erejéből nem tudunk úrrá lenni ezen a helyzeten. A közös ima mellett a szolidaritásra és a kiszolgáltatottak melletti felelősségvállalásra irányította a figyelmet, csatlakozva az ENSZ főtitkár egyetemes tüzszünetre hívó felszólításához. Moore az említett cikkében úgy fogalmazott: „Tisztelnünk kell most annyira az emberi életet, hogy később ne kelljen szégyenkezniük.” Mi, magyar keresztények

Eközben az egyetemünkön az oktatás is online zajlott. A megfelelő csatornákat, internetes tárhelyeket és programokat hamar megtaláltuk arra, hogy a tananyagot a hallgatókhoz eljuttassuk. Az online oktatás biztosan nem olyan hatékony, mint a személyes. Bibliai nyelveket és exegézist például szinte lehetetlen volt így tanítani. Mégis lassan-lassan megtaláltuk nemcsak az oktatás, hanem a hallgatókkal való kapcsolattartás alkalmas útjait is.

egyre inkább éreztük, hogy a szentmisék, az elmélkedések és más lelki gondolatok közvetítésén túl a felebaráti szeretet, a szolgálat csatornáit is meg kell találnunk, hiszen a legszegényebbekben, akiket emberi gyengeség gyötör, az Egyház Krisztusnak akar szolgálni (vö. *Lumen gentium* 8). A legtöbbször félték, az időseket a teljes elmagányosodás fenyegette, miközben sokan közülük még be sem tudtak vásárolni maguknak, az utcán élők lehetőségei pedig egészen beszűkültek. A fizikai éhség és a lelki szomjúság hirtelen sokkal nagyobb erővel jelentkezett, mint a járvány kitörése előtt. Rá kellett találnunk a segítő szeretet különböző csatornáira: telefonon kellett tartanunk a kapcsolatot a magányos idősekkel, meg kellett szerveznünk számukra a mindennapi bevásárlást, meg kellett találnunk a hajléktalanszolgálat biztonságos csatornáit és jól kellett felhasználnunk azt a számtalan jószándékú felajánlást, amelyet közösségeink tagjai tettek.

Most köszönettel tudunk a főpásztorainkra nézni, akik velünk voltak üzeneteikkel, gondoskodó jelenlétükkel. A templomokba lassan visszazivárgó idők szeretettel köszönték meg a fiatalabbaknak a járvány első hulláma alatt tanúsított figyelmet és tevékeny szeretetet. Az utcán élők arca hétről hétre nyugodtabbá, simábbá vált, a kezdeti rettegést a ráhagyatkozó megbékélés váltotta fel. Az online szentmiséket megkedvelték az emberek, sokan kérték a folytatást, az újra és újra megnézhető prédikációink elevenebben építették a ránk bízottak hitét.

A vatikáni könyvkiadó közzétette Ferenc pápának a járvány idején mondott legfontosabb beszédeit *La vita dopo la pandemia* címmel. Ez a kiadvány egyfajta összegzése annak, ami történt és amit tettünk. A járvány első szakasza után mi is mérleget tudunk vonni, hogy vajon meghallottuk-e Jézus szavát és gondosnak mutatkoztunk-e a néhez időben.

Gájer László

Karítászsegítség a tanévkezdéshez

Beiskolázási támogatási napot tartottak augusztus 29-én a Forrásház Gondozási Központban. Az eseményt a főegyházmegye Szent Erzsébet Karitásza Központja, a Kispesti Nagyboldogasszony Főplébánia karitászcsoportja és a kispesti önkormányzat szervezte. A rendezvény egyúttal a Karitásza „Akarom tovább” családtámogatási kezdeményezésének folytatásaként életre hívott klub első alkalma is volt.

Az eredeti, 2015-ben indult programot negyvenkilenc, majd 2018-ban újabb harmincöt család végezte el. Az elsődleges cél a nehéz helyzetben élők szociális és lelki támogatása volt olyan foglalkozások által, amelyek hosszú távon elősegítik az öngondoskodást. Vagyis a program olyan családoknak szól, akik akarnak is tenni annak érdekében, hogy életükben, szociális helyzetükben pozitív változás következzen be. A folytatás tavaly „Akarom tovább” elnevezéssel következett, életvezetési, háztartási, gyermeknevelési, egészségügyi

tanácsadással. Mivel a résztvevők szerettek volna közösségben maradni, egyfajta klub keretében folytatódik a családok kísérése.

Az eseményen Márton Andrea, a Szent Erzsébet Karitásza Központ szakmai irodavezetője üdvözölte az egybegyűlteket, és mielőtt az iskolások átvehették a tanszercsomagokat, az óvodás kisgyerekeket hívták előre, akik szintén kaptak ajándékot. Elhangzott: a kezdetektől fontos volt, hogy a résztvevőket bevonva zajlanak a foglalkozások, így a családok a személyes szükségleteket, igényeket figyelembe véve kapnak támogatást. A tervek szerint – ha a járványhelyzet lehetővé teszi – jövő februárig havonta rendeznek majd találkozót, melyeken olyan témák kerülnek előtérbe, mint a családon belüli kommunikáció, a konfliktuskezelés vagy az egészséges életmód.

A Katolikus Karitásza még augusztus 5-én „Legyen öröm az iskolakezdés” mottóval hirdett országos segélyakciót, hogy minél több gyermeknek tudjanak segítséget nyújtani az

iskolakezdéshez. A beérkezett támogatásokból a karitászcsoportok és az egyházmegyei központok állítottak össze csomagokat, amelyeket a vásárlási utalványokkal együtt személyesen adták át a családoknak – például augusztus 25-én Écsy Gábor, a Katolikus Karitásza országos igazgatója Kísszentmártonban harminchét diáknak nyújtotta át az adományt.

A program eredményeként idén mintegy tízezer gyermek részesül segítségben, az önkéntesek folyamatosan állítják össze az iskolatáskákat, a tanszercsomagokat és a beiskolázási utalványokat. A helyi karitászszervezetek önkéntesei országszerte több mint nyolcszáz településen keresték fel a rászoruló családokat: a tanszerek mellett élelmiszercsomaggal, ruhával is segítik őket, enyhítve ezzel az iskolakezdés terheit.

Az akciót ezúttal is a banki átutalás mellett az adományvonalon keresztül lehetett segíteni, egy hívás egy színesceruza-készletet, tíz hívás egy iskolatáskát, míg ezer hívás száz gyermek támogatását jelentette.

Mintegy hatszáz gyermek napközis és bentlakásos táborozását támogatta közvetlenül a Szent Erzsébet Karitásza Központ. A helyszínek között volt Vonyarcvashegy és a Balaton több más pontja, továbbá Miskolctapolca, Bajót és Botfa. A programokat a főegyházmegyei plébániák karitászcsoportjai szervezték.

Hálaadó szentmise az önkéntes szolgálatért

Bárány Béla plébános mutatott be hálaadó szentmisét a Bosnyák téri Pádai Szent Antal-plébániatemplomban július végén. A szertartás keretében köszönte meg a karitásza a járványügyi vészhelyzetben szolgáló teljesítő önkéntesek áldozatos szolgálatát. Szentbeszédében Béla atya Szent Ignác liturgikus emléknapjára utalva kiemelte: sokszor nem vesszük észre, hogy kudarcaink, saját terveink dugába dőlése révén Isten valami nagyobbat akar tenni velünk. „Ignác meg is valósította a saját életében: mind a nyereségben, mind a veszteségben felismerte Isten akaratát. Adja az Úr, hogy így legyen ez a mi életünkben is” – fogalmazott. Márton Andrea, a Szent Erzsébet Karitásza

Központ szakmai irodavezetője ismertette: a járvány idején a főegyházmegye területén tíz karitászos kiosztási pontot hoztak létre, amelyek azt szolgálták, hogy a rászorulókhoz közelebb legyen a tartósélelmiszer-depó, gyorsan és könnyen tudják az önkéntesek kiszállítani a csomagokat. A kiszállított csomag kapcsán részletesebb képet kaptak a rászoruló lakhatási körülményeiről. Az önkéntesek ötszáz család részére vittek ki tartós élelmiszert, cukorbeteg részére is, negyven ember kapott diabetikus élelmiszerekből összeállított csomagot. Harmincnégy családnak jutott félévnnyi pelenkatámogatás. Lakhatásmegtartó támogatás keretében másfél millió forint támogatást osztottak ki

rászoruló családoknak, krízistámogatásra pedig ugyancsak ekkora összeget. Gyógyterápiátámogatási program keretében, valamint védőeszközök megvásárlására közel négy-millió forintot osztottak szét. A Szent Erzsébet Karitásza Központ látta el a főegyházmegye plébániáit, karitászcsoportjait, érsekségi hivatalát kézfertőtlenítővel, felületfertőtlenítővel, száymaszkkal, gumikesztyűvel.

A szentmise keretében harmincöt önkéntes vett át köszönő oklevelet Csorba Gábor diakónustól, a főegyházmegye karitászigazgatójától és Márton Andreától. Összesen kétszázötven önkéntes vett részt a segélyakcióban, amely ötszáz családot és harminc intézményt ért el.

Bodnár Dániel

A főegyházmegyében is elindult a tanév

Új épületszárnyal gazdagodott a fennállásának harmincadik tanévet kezdő Mindszenty József Katolikus Általános Iskola, melyet Erdő Péter bíboros, prímás áldott meg a szentmisével egybekötött tanévnyitón. A három évtized alatt folyamatosan fejlődött, bővült, megújult az intézmény, a mostani fejlesztés révén pedig a diákok birtokba vehették a modern számítógéptermet, a munkapadokkal felszerelt technikatermet, a könyvtárat, az ebédlőt, de a további osztálytermeket is. Az udvar játszótérrel gazdagodott.

A Veni Sanctéra díszteremmé változott a tornacsarnok, a tágas térben helyet tudott foglalni a diákság, a tantestület és a meghívott vendégek, valamint a galérián az elsős gyerekek szülei. Nehéznek ígérkező tanév kezdetén nagy jelentősége van annak, hogy a Szentlélek támogató megerősítését kérjük. Bizonytalan körülmények között kezdünk dolgozni, egészen különleges kihívást jelent ez az elsősöknek, akik előtt most nyílik meg az iskolai élet – utalt a vírushelyzetre köszöntőjében a főpásztor, aki szentbeszédében a Szentlélektől kért a tanárok számára útmutató támogatást, hogy megtalálják, miként tudnak hatékonyan tanítani. Erdő Péter a szülők számára erőt kért, hogy munkájuk mellett időt tudjanak szentelni a családnak, a tanulók számára pedig megértést, hogy közelebb tudjanak kerülni az élet és a szeretet örök igazságaihoz. Mindannyiunk számára pedig azt, hogy a korlátozások ellenére ki tudjuk fejteni segítő szeretetünket.

Espasa-Sancho Ramon, az iskola húsz éve Magyarországon élő, spanyol származású igazgatója beszédében visszatekintett az előző tanévre. Mint mondta, nehéz volt, de sikeresen zárták, az egész közösség kitartásának, erőfeszítésének, a szülők türelmének, sok munkájának köszönhetően. Öröm, hogy nyáron voltak közösségi alkalmak, volt napközi, néptánc-, plébániai és cserkész tábor. „És öröm az is, hogy új, gyönyörű épületben közösen kezdhetünk, azzal a reménnyel, ha betartjuk az óvintézkedéseket, folytatni is

korszerűsített és tágas kétemeletes létesítmény került. A mintegy 600 milliós beruházás állami finanszírozással valósult meg, az épület felszereléséhez és a befejező munkálatokhoz az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága, az EKIF jelentős támogatást nyújtott.

A bíborosi részvétellel megtartott esztergomi ünnepség lényegében a főegyházmegyei iskolák közös tanévnyitója is volt egyben. Az 1996-ban alapított EKIF tizenkilenc közoktatási intézmény harmincnegyzet tagintézményét

közösen tudjuk. Együtt, egymást segítve, egymásban bízva érhetünk el eredményeket” – buzdított.

Ami a fejlesztés részleteit illeti: egy évvel ezelőtt bontották el a régi, az államosítást követően óvodának átépített, az idők folyamán egyre romló állapotú földszintes épületszárnyat. Helyére környezetbarát, energetikailag

tartja fenn, amelyek közül hét óvoda, 14 általános iskola, hat gimnázium, három szakgimnázium, egy kollégium, három alapfokú művészeti iskola, egy pedig többcélú, összetett köznevelési intézmény. Ezekbe több mint kilencezer diák jár összesen, ők a katolikus közoktatási intézményekben ellátottak mintegy hat százalékát teszik ki.

Trauttwein Éva

Pozitív tanulságok, szigorú szabályok

A koronavírus-járvány második hullámának felfutásával szinte egy időben indult el az idei tanév valamennyi hazai iskolában, egyelőre személyes formában és nem az első hullám idején bevezetett digitális tanrendben. A hatóságok természetesen folyamatosan figyelik a fejleményeket, ahol pedig felüti a fejét a vírus, ott azonnal korlátozó intézkedéseket vezetnek be, karantént rendelnek el.

A katolikus iskolák tapasztalatairól Rubovszky Rita, a Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont igazgatója nyilatkozott, aki az intézmény különleges küldetéséről szólva elmondta: azoknál a családoknál, amelyeknél a lelki-szellemi kapcsolati tartalékok kiürültek, amelyek „szomjaznak a sivatag közepén,

azokhoz oda kell majd lépünk, és vizet kell adnunk nekik”.

A gyakorlati kérdéseket illetően az igazgató kifejtette, a Patronában a digitális oktatás bizonyos formáit megtartják ősszel is. Pozitív tanulsága is volt ugyanis az amúgy igen nehéz tavaszi időszaknak, legfőképpen az, hogy kicsit kimozdította az oktatást a meglévő keretei közül.

Felidézte: a Patrona a karantén hónapjai alatt olyan rendszerben kezdett működni, amely élhetőnek bizonyult, és ennek az időszaknak a tanulságait hosszú osztályozó értekezletek keretében dolgozták fel. Így szeptemberben úgy kezdték a tanévet, hogy már a rendelkezésükre állt egy meglehetősen szervezett

információhalmaz. „A legfontosabb tanulság mégsem az, hogy miként lehet digitálisan oktatni, hanem az, hogyan nem lehet. A tanítás interakció. Nem lehet érintésmentesen írni tanítani, Zoomon keresztül értékeket közvetíteni, kizárólag online hegedűleckéket adni” – mutatott rá Rubovszky Rita.

Aláhúzza: „Nagyon komolyan megkérjük a szülőket, hogy beteg gyermeket ne küldjenek iskolába. A kollégákat pedig arra, hogy már az első náthás tünetek jelentkezése esetén se jöjjenek be dolgozni. Szigorúnak kell lennünk, hiszen ha újra bezárnánk, súlyos veszteség érné a diákok mostani nemzedékét.”

Kőrössi László

Építészeti és közösségi megújulás a főegyházmegyében

Az elmúlt hónapokban is folytatódott a főegyházmegye épített örökségének megújítása, számos rekonstrukció befejeződött vagy lépett előrébb, iskolák, szociális intézmények, közösségi terek részesültek komoly fejlesztésekben. A teljesség igénye nélkül utánajártunk a részleteknek.

Rekonstrukció Esztergomban

164 éve, 1856. augusztus 31-én szentelték fel Ferenc József császár jelenlétében az esztergomi bazilikát. A Rudnay Sándor hercegprímás által 1822-ben megálmodott grandiózus székesegyház ma Magyarország római katolikus fellegrája és Európa harmadik legnagyobb temploma, nem mellesleg hazánk legmagasabb nem ipari jellegű épülete. Régóta esedékes átfogó felújítása tavaly kezdődött, és még tart is egy jó darabig, a tervek szerint összesen négy évig, ám a munkálatok most újabb mérföldköhöz érkeztek: megújult a portikusz. Ez azt jelenti, hogy megtörtént a főtemplom homlokzati burkolatának és kövezetének, illetve oszlopcsarnokának a rekonstrukciója.

Emellett akadálymentesítették az épületet, megújult a kincstár, és Németh Tamás vezető építész közlése szerint hamarosan nekilátnak a kupolának, ez lesz a következő lépcsőfok. Erre azért van szükség, mert a szerkezet beázik és ezáltal belül a stukkódíszítések már elkezdtek potyogni. Lecserélik a külső burkolatot és hőszigetelik a téglaboltozatot, az attikákat és a falfelületeket is megújítják. A balesetek megelőzése érdekében többszintű hálórendszert alakítottak ki, hogy a munkálatok során a turisták is biztonságban legyenek a következő két-három évben. A teljes rekonstrukció 13 milliárd forintból valósulhat meg.

Hiánypótló szolgálatok

Ugyancsak kormányzati hozzájárulással újul meg, illetve bővül közösségi térrel hamarosan a pasaréti ferences templom. Varga Mihály pénzügyminiszter, a II. és III. kerület fideszes országgyűlési képviselője a kivitelezési szerződések aláírása alkalmából hangsúlyozta: a kormány örömmel támogat olyan egyházi kezdeményezéseket, amelyek a tágabb közösséget szolgálják.

Ehhez kapcsolódóan Dobszay Benedek, a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány tartományfőnök-helyettese azt mondta: a ferences lelkiség fontos része a közösségalkotás, az épülő közösségi ház is ezt a közösségépítő munkát segít majd. Úgy fogalmazott:

„Az új épület nem minket szolgál, hanem rajtunk keresztül másokat.”

Az új, négyszintes épület egy régi, rossz állapotú villa helyére épül. Stílusában igazodik az 1930-as években épült templomhoz és térhez. A földszinten egy 180 ember befogására alkalmas terem, játszóhelyiség, az első emelten kápolna és egy kisebb terem lesz, a második szinten hittanszobákat alakítanak ki, az alagsorban pedig az épület kiszolgálóhelyiségei kapnak helyet. A ház a tervek szerint 2021 júniusára készül el.

Budakalászon már el is készült a Szentistvántelepi Plébánia új közösségi háza, melyet Mohos Gábor segédpüspök áldott meg augusztus 23-án. A 210 négyzetméteres épületben rendezvényterem, közösségi szoba és kiszolgálóhelyiségek kaptak helyet. A háladó szertartás elején Göbl Richárd polgár-

mester rámutatott: míg Európában templomokat zárnak be, és közoktatási intézmények falairól távolítják el a keresztet, addig hazánkban inkább a bővülés jellemző. Budakalász jó példa erre, az egyre növekvő hívő közösség folyamatosan építkezik: tavaly ősszel Erdő Péter bíboros áldotta meg az új paplakot, lett közösségi ház, a formálódó tervek között pedig óvoda és iskola is szerepel. Göbl szerint reményeiket erősíti, hogy az elmúlt ősszel választott városvezetés nagy része a plébániai közösségből verbuválódott.

Soltész Miklós egyházi államtitkár elismerően szólt a budakalászi katolikus közösség összefogásáról és megemlékezett azokról a bátrakról is, akik a szocializmus idején, a hatvanas évek közepén, Szent István tiszteletére templomot mertek itt építeni.

A közösségi terek mellett a templomok is szépülnek, megújulnak. Elkészült például a józsefvárosi Szent József-plébániatemplom teljes körű külső rekonstrukciója, 800 millió forint állami támogatásból. Az átadásra május elsején került sor, a koronavírus-járvány miatt zárt körű ünnepség keretében. Michels Antal plébános szerint a legutóbb az 1950-es években felújított épületre „ráfért” a tatarozás, jegyezte meg, hozzátéve, a homlokzatról lehulló faldarabok két autóban is kárt tettek, az épületet díszítő Szent Adalbert-szobor leszakadó bal karja pedig kis híján eltalált egy kerékpárost.

A tavasszal lezárult szakaszban kicserélték a tetőt, restaurálták a homlokzaton található szobrokat, domborműveket és más díszítőelemeket, felújították a nyílászárókat és a templom lábazatát. A korábban sárga templom krémszínű lett, mert a Horváth Mihály

téren álló Fazekas Mihály Gimnázium sárga épülettömbje mellé nem szerettek volna még egy ugyanolyan színű épületet.

A domborművek, az oszloptartó részek és a szenteket ábrázoló szobrok fehér színt, a keresztek, a timpanon és a szentek attribútumai – mint például Szent Adalbert pásztorbotja és Árpád-házi Szent Margit kezében a liliom – pedig új aranyozást kaptak.

Ugyancsak restaurálták a templom óráit. A két torony négy-négy oldalán összesen nyolc számlap mutatja a pontos időt. A második ütemben a többi között restaurálják az oltárképet, amely az esztergomi bazilika oltárképe után a második legnagyobb Magyarországon, de megújul a téli kápolna, a hittantermek, továbbá kiállítóteret is kialakítanak a templomban.

A plébánia épülete is fontos szolgálatot lát el. Szoros kapcsolatban állnak a hajléktalanokat gondozó Teréz anya nővéreivel, az épületben tartja összejeveteleit a szintén hajléktalanokat, valamint szenvedélybetegeket, prostituáltakat segítő Új Fészek csoport, valamint HungaRiÓ néven kávézót működtet itt a Shalom Katolikus Közösség.

Látványos fejlesztés

A hívők közösségén túl alighanem a városukra büszke budapestieknek is örömhír, hogy június végén megnyitották a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia-templom tornyaiban kialakított kilátópontokat. A Dunára, a budai hegyekre és a Klotild-palotákra nyíló panoráma megtekintéséhez az Erzsébet hídhoz közelebb álló, 52 méter magas, Liszt Ferenc nevét viselő toronyba három személy befogadására alkalmas lifttel lehet feljutni, ahol timelapse videón is bemutatják a fővárosi kilátást.

A projekt kifejezetten korszerű: a másik torony ablakainak mélyedéseiben érintőképernyős monitorok találhatóak, amelyek hét

nyelven adnak tájékoztatást a budai oldal látóvonalairól.

A rendkívül rossz állapotú tornyok felújítása 2018 végén kezdődött, mindkét helyen több mint 20 tonnás acélszerkezeteket kellett beépíteni úgy, hogy a történelmi falak művészeti értékei ne sérüljenek. A tornyokban régészeti kutatás zajlott, a 12. századi román stílusú falmaradványt restaurálták és megtisztították a belső falakat.

Felkerült a kereszt a budai Szent Imre-templom tornyára

Június 30-án megáldották a felújítás alatt álló budai ciszterci Szent Imre-templom jobb oldali tornyának megújult gömbjét és keresztjét, a szertartást követően a keresztet a helyére is emelték. Az egy éve tartó felújítás egyébként lassan a végéhez közeledik. Szembetűnő az erőteljes citromsárga homlokzat, amely jól kiemelkedik az égbolt kékjéből. A régi, már kopott, zöldesszürke bádoggal borított toronysisak szép vörösréz borítást kapott. A bal oldali torony már teljesen készen van, és a toronyórák is a helyükre kerültek.

Szkaliczki Csaba Örs plébános az eseményen felidézte: „A 20. század elején telepedtek meg itt, a kialakuló új városrészben a ciszterciek. Elvállalták a lelkipásztori szolgálatot, de az oktatásban is részt vettek. Így jött létre először 1929-ben a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium épülete, majd 1938-ban készült el a most is látható templom, Wälder Gyula tervei alapján.” Az épületet igencsak megviselték az évtizedek, a vakolat több helyen lejött, a belső szerkezetre is ráért a felújítás. A XI. kerület egyik jelképének számító istenháza hamarosan ismét eredeti pompájával gazdagítja majd a fővárost.

A megnyitáskor tartott sajtótájékoztatón Osztie Zoltán plébános emlékeztetett: a templom továbbra is elsősorban imaház marad, azonban meg akarják mutatni a nagyközönségnek az épület római kori visszanyúló kultúrtörténeti értékeit. A főváros központjában álló templom rekonstrukciója során felújították a bejárat előteret, a sekrestyét és a Mátyás-oratóriumot, azaz imatermet. A kilátópontok hétköznapokon 10 és 17 óra között várják az érdeklődő látogatókat.

Óvodaépítési program

Magyarországon 130 óvoda épül vagy újul meg a katolikus óvodaépítési program keretében – jelentette be június 20-án Soltész Miklós, a XII. kerületben épülő katolikus óvoda bokrétaünnepségén. A készülő épületet, valamint a templomkertben található új keresztutat Mohos Gábor áldotta meg. A szeretet bibliai értelemben elsősorban nem érzélem, hanem törekvés, küzdelem, hogy jól tegyünk felebarátunkkal. Ehhez a küzdelem szeretetével ad példát Jézus életútja és szenvedéstörténete, amelyen a most megáldott keresztút végigvezet – fogalmazott a segédpüspök. A stációkat B. Kopp Judit (1943–1995) szobrászművész bronz domborművei díszítik, az építészeti terv Taraczký Dániel munkája. KD

Főegyházmegyei elismerések Nagyboldogasszony ünnepén

Földi életünk során azt kell keresnünk, ami az Istennel való személyes kapcsolathoz vezet bennünket – buzdított Erdő Péter bíboros az augusztus 15-én, Szűz Mária mennybevételének ünnepén az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyházban tartott búcsúi szentmisén. A főpásztor szentbeszédében úgy fogalmazott: Máriához hasonlóan nekünk is meg kell hallanunk Isten szavát, ehhez pedig mai, zaklatott életünkben tudatos erőfeszítéssel kell keresnünk a csendet és az alkalmat az imádságra. Korunk egyik nagy betegsége a határozatlanság és a döntésképtelenség. Pedig képesek vagyunk felismerni Isten akaratát, ezért kötelesek is vagyunk követni azt. Ebben Szűz Mária jár előttünk példával, jegyezte meg a bíboros.

A főpásztor a szentmise záróáldása előtt adta át a nagyszámú hívősereg jelenlétében a főegyházmegye Szent Adalbert-díjait.

A bizottsági ajánlás alapján Erdő Péter a kitüntetés kísérem-fokozatát adományozta Bódis Lajosnak, a Pestszentlőrinc-Erzsébet-telepi Szent Erzsébet Plébánia képviselő-testülete korábbi világi alelnökének; Cserjési Jenőnek és feleségének, Cserjésiné Sturm

Ildikónak a keletnémet katolikus közösségek és az ottani fogvatartottak segítéséért; Horvay Máriának, többek között a kórházi papi betegellátás szervezéséért és segítéséért; Kovács Gyulánának, aki 30 éve naponta szol-

gálja a bajnai templomot és közösséget; Kulcsár Mártonnének három évtizedes szolgálatáért, amelyet az Esztergomi Hittudományi Főiskola, a szeminárium, a káptalan, valamint a hivatal munkatársaként végzett; Landesz

Gyulának, aki mintegy 45 éve segíti a Józsefvárosi Szent József Plébánia felújítását és karbantartását; Markóné Bálint Ildikónak a Pestújhelyi Keresztelő Szent János-tempomban 40 éven át végzett kántori, karvezetői szolgálatáért; Németh Tihamérnak és feleségének, Csavajda Máriának a Regnum Marianum-plébániatemplom építésének szervezési és kétkézi munkával való segítéséért; Nyitrai Lászlónak, az Esztergomi Szent Anna Plébánia képviselőtestülete alelnökének a lelki élet megújításáért; Payer Miklósnak a rákoskeresztúri templomban 40 éven át végzett ingyenes kántori szolgálatáért; Dr. Pisztrai Zsuzsannának az Újlipótvárosi Szent Margit Plébánia területén lévő iskolákban végzett hitoktatói, nevelői, ifjúságpasztorációs munkájáért; Sági Józsefnek, az Esztergom-Belvárosi Szent Péter és Pál Plébánia képviselőtestülete volt alelnökének és gondnokának a közel fél évszázadon át végzett karbantartásért; valamint Tabajdi Gábornak az Újlipótvárosi Árpád-házi Szent Margit Plébánián, továbbá Vladár Bélának a külsőferencvárosi Szent Kereszt-templomban végzett szolgálatáért.

Bókay László

Németh János atya – nyugodj békében!

„A Bazilika plébánosa” – hogy pontosan mit takar ez a megbízatás, szolgálat és megtisztelő cím, azt kevesen sejtik. Hiszen a szokott lelkipásztori feladatokhoz megannyi rendkívüli, egyedi és másol meg nem jelenő funkció kapcsolódik: az ügyes-bajos dolgok egész kavalkádja, amelyeknek sokrétűsége néha mintha már áttekinthetetlen volna. Amikor azonban János atya erről a „státuszáról” beszélt, valami mindig feltűnt a szavai között: egy ilyen szép és hatalmas templom papjaként kivételes alkalmat volt emberekkel és sorsokkal találkozni, bepillantani olykor igen nehéz helyzetekbe is.

Az átadás-átvétel heteiben sokszor elmondta, számára mi volt végig az igazán lényeges, s ez tükröződik nem egy hívő visszaemlékezéseiben, élményeiben is. Tudott mosolyogni, képes volt túllátni a konkrét nehézségeken. Eltökélten keresett megoldásokat,

amelyekkel legjobb lelkiismerete szerint szolgálatára lehetett azoknak, akik eljöttek a kéréseikkel Esztergomba. Jóleső látni, hogy nagyvonalúságának, segítőkészségének mennyi apró és nagy ajándékát tudta szétosztani a hívők vagy éppen istenkeresők között.

Igen szilárd elgondolása volt Krisztusról, az evangéliumról, a hitről és az Egyházzal. Ez a belső acélosság azonban nem csak az eszmék birodalmára terjedt ki. Az évekig húzódozó betegséget valóban elképesztő, mindenkit megdöbbentő erővel hordozta. Újra meg újra láttuk egy-egy műtét, kezelés után „feltámadni”, új lendületet venni. Nem kevesen mesélték: kitartásából tanultak, emberi példáján épültek. Ahogyan még a saját élete történéseit is képes volt nagyvonalúan kezelni, és a rosszulletek ellenére betölteni küldetését, az tanúság és tanulság mindannyiunk számára.

Tervezte a nyugalom időszakát: a megpihenést, az olvasást, a látogatásokat, a nagyobb utakat, amelyekre el szeretett volna indulni.

Az isteni gondviselés azonban másként rendelkezett. Augusztus 23-án, vasárnap, nagymise közben érte a plébánia közösségét a halálhír. Megszólt a Prímás-harang, és ősi szokás szerint elsíratta a Főszékesegyház kanonokját. A liturgikus imádságok és a szentírási szakaszok sorát ekkor nagyobb csöndek törték meg – a kondulások az emlékezés, a búcsúvétel és az imádság komor, mégis szép hívívői lettek. Kifejezőivé a reménynek, hogy a betegség sok apró „feltámadása” után elérkezik végül az egyetlen és nagy Feltámadás.

Török Csaba

Kutatás és fejlesztés a Pázmányon

Elkészült a Pázmány Péter Katolikus Egyetem új kutatóháza Esztergomban a Széchenyi2020 program keretében. A létesítmény az Információs Technológiai és Bionikai Kar kutatólaborjait egyesíti, ahol a K+F tevékenység mellett az ipari partnerekkel együttműködésben innovációs, oktatási és tehetséggondozási tevékenységet folytatnak, emellett tudománynépszerűsítő rendezvényeket is szerveznek.

A projekt eredményeként olyan modernizált infrastruktúrával rendelkező – hangsúlyosan, de nem kizárólagosan – bionika profilú centrum jött létre, amely magas színvonalon képes kiszolgálni az említett tevékenységeket. A projekt összköltsége 205,5 millió forint volt. A kibővített kutatóház kifejezetten komplex célokat szolgál, egyaránt kapcsolódik a kar oktatási és kutatási tevékenységéhez, ezáltal segíti Esztergom térségében a tehetséggondozást és a tudomány népszerűsítését, valamint úgymond katalizálja az új kapcsolódási pontok létrejöttét az innovációs folyamatokhoz, partnerekhez – olvasható a fejlesztésről kiadott tájékoztatóban.

Közben megnyílt a Szent II. János Pál pápa nevét viselő kutatóközpont is a Pázmányon Frivaldszky János külügyi és tudományos szervezési rektorhelyettes vezetésével. Ennek keretében a Viktor Frankl Kutatóintézet élére az eddig Liechtensteinben működő Alexander Batthyány filozófust, a Viktor E. Frankl által alapított logoterápiát, a pszichológiatörténet és a filozófia antropológia világszinten kiemelkedő professzorát, a Gazdaságfejlesztés- és Kisvállalkozás-kutatási és Továbbképző Intézet élére Csath Magdolna professzor asszonyt, a keresztény filozófiai kutatás vezetésére pedig Sárkány Péter professzort nevezték ki. A kutatómunkában az egyetem

tanárai mellett meghívott szakemberek vesznek részt.

Kuminetz Géza rektor úgy fogalmazott, aki szereti hitét, egyházát, nemzetét, az biztos úton jár a keresztény szellemiségű tudományos növekedésben.

„A katolikus egyetem célja, hogy intézményes módon biztosítsa az egyetemek világában a keresztények jelenlétét, és szembesítse azt a társadalom és kultúra jelentős problémáival. Ezért a katolikus egyetem a kutatás helye, ahol a tudósok a valóságot vizsgálják tudományáguknak megfelelő módszerekkel, és így hozzájárulnak az emberi tudás tárházához” – olvasható Szent II. János Pál pápa *Ex corde Ecclesiae* című apostoli rendelkezésében.

Morva Gábor

Lélekemelő művészeti fesztivál járvány idején

A járványhelyzetből fakadó számos bizonytalansági tényező ellenére megtartották a kilencnapos szakrális művészeti fesztivált, az Ars Sacrát. Szeptember 11-én a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében került sor a fesztivál megnyitójára. „A hirtelen ránk tört világjárványban, elveszítve biztos kapaszkodóinkat, sokan keresték azt, ami az állandó biztonságot jelentheti. Akik ebben a helyzetben felismerték Isten jelenlétét, rádöbentek, hogy amit eddig csapásnak éreztek, az segítette őket, hogy rátaláljanak lelkük békéjére” – adták meg az alaphangot a szervezők. A programsorozat világi fővédnöke, Herczegh Anita, a köztársasági elnök felesége abban látja a fesztivál jelentőségét, hogy a „műzsáktól ihletett” Ars Sacra a lelki megújulást szolgálja. Erdő Péter, a fesztivál egyházi fővédnöke megnyitójában úgy fogalmazott, a

művészet funkciója a kommunikáció, a szent művészet pedig – legyen szó zenéről, irodalomról, építésztről, festésztről, megimádkozott ikonokról – nemcsak a közönséggel, hanem az Úrral is kommunikál. Egy művész az életszentség hordozója lehet.

Az Ars Sacra rendszeres fellépője, közreműködője, Lackfi János költő a megnyitóra három frissen megírt, határozottan kortárs szellemiségű zsolnárt hozott. Jelenünkre reflektáló (ön)ironikus, satirikus költeményeinek címe önmagáért beszél: *A szájszék és a vérkeringés zsolnára*, *A mennyei McDonald's zsolnára* és *A hulladékfüggőség zsolnára*.

A járvány miatt sajnos számos program elmaradt, ugyanakkor több koncert, előadás élőben is követhető volt, illetve továbbra is visszanezhető a fesztivál YouTube-csatornáján.

Pallós Tamás

Újabb enciklika Ferenc pápától

Október 3-án Ferenc pápa Assisibe utazik, hogy aláírja a testvériségről és társadalmi barátságról szóló új, *Fratelli tutti* kezdetű enciklikáját – közölte szeptember elején Matteo Bruni, a Szentszék Sajtóirodájának igazgatója. Elmondta, a hitről szóló *Lumen fidei* enciklika és a közös otthon gondozásáról szóló *Laudato*

si' enciklika után ez lesz Ferenc pápa harmadik enciklikája. A *Laudato si'* körlevélhez hasonlóan ez az enciklika is Assisi Szent Ferenc alakjához kötődik – címét Szent Ferenc *Intelmeinek* egyik sora ihlette: „Figyeljünk, mindnyájan testvérek, a jó pásztorra, aki juhait megmentéséért a kereszt gyötrelmét vállalta.” A Pápai Ház pre-

fektúrája arról tájékoztatott, hogy a Szentatyá aznap délután három órakor érkezik meg a ferences konventbe, ahol misét mutat be Szent Ferenc sírjánál, a szertartás végén pedig aláírja az enciklikát. Az egészségügyi helyzetre való tekintettel a pápa azt kérte, a látogatás zárt körű legyen, hívők részvétele nélkül történjen.

72 ÓRA

kompromisszum
nélkül

*Segítsünk
együtt!*

HÁROMNAPOS IFJÚSÁGI ÖNKÉNTES AKCIÓ
ORSZÁGSZERTE ÉS HATÁRON TÚL

2020. október 8-11.

„Szeretettel szolgáltok egymásnak!”
Gal 5,13

 /72ORA • /72ORA • /72ORA

WWW.72ORA.HU

Magyarországi
Református
Egyház

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA